

שבוע 1 5

אדם שקיבל שבת, ונזכר שלא שילם לפועל שמיים עבודתו היום וביקש את משכורתו, מה יעשה

5

אדם שהפקיר את כלב החצר שלו ואדם אחר ניזוק ממנו האם הוא חייב

6

אבן שהביא מהרחוב לשימוש בבית האם היא מוקצה

7

אדם שלא כיוון בזכרנו לחיים בברכת אבות, האם יצא ידי חובה

8

אדם שכיוון בפסוק פותח את ידיך את המשמעות ולא כל מילה לחוד האם יצא ידי חובה

8

מי שעשה הברכה על הכוס לפני שהתפלל תפילת מעריב האם יזכיר אתה חוננתנו במעריב

8

האם מותר לבשל בשר חזיר עם חלב לצורך עובד זר נכרי

8

האם מותר לשתות קפה לפני שמגישים אוכל לבעלי החיים שבביתך

10

האם מותר לתת לפרילגמר גוי לבצע עבודה באתר של ישראל באופן שהגוי ימשיך את העבודה בשבת

10

הילד שלי מצא סידור על הגדר עם סימן והביא אותו הביתה מה לעשות

11

האם מותר לקנות מוצרים בהקפה מחנות שפתוחה בשבת

11

האם מותר לקחת מצרכים בשבת ממי שמוכר מצרכים ולשלם אחרי שבת

11

אשה כשיוזל לא מצליחה להוציא את הטבעת האם היא יכולה לישול ידיים

12

האם מותר להזמין עבודה מפרילגמר גוי אם הוא עלול לעשות את העבודה בשבת

12

האם מותר לאשה להסיר את שיער הפנים בחול המועד

13

על מה יש לשוב בתשובה אחר הפרעות של שמחת תורה תשפ"ד

13

האם מכריזים בשמחת תורה להגיד מוריד הגשם לפני מוסף

13

שביחא שאלות המצויות בהלכה

- איזה שיר של יום אומרים השנה בשמחת תורה שחל להיות בשבת 14
- האם אפשר לקרוא את קריאת שמע על המיטה כמה פעמים 14
- האם מותר לילדים בשבת לשחק במשחק שיש בו כסף משחק 14
- האם אפשר לצאת ידי חובה במוכה שיש במכירתה עכברים 14

לקבלת גליון שביחא מידי שבוע שלח
questions@shchiche.com

כמו"כ ניתן להשיג עותק מודפס אצל המחבר בכולל וברח' הפז חיים 3 ב' בני ברק.

ניתן להוריד גליונות קודמים בעמדות "קול הלשון" תחת השם "עקיבא משה סילבר"

תלמידי בתי המדרשות מתכבדים לקחת גליון חנם לבית מדרשם ותע"ב

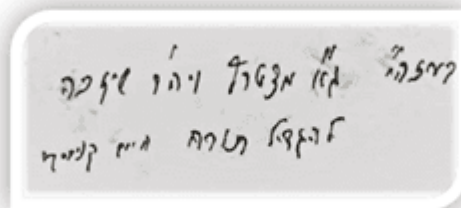
תגובות בטלפון 03-6703111 או בפקס 03-6882239

חלוקת גליונות שביחא בכפוף לתקנון (בקו שביחא שלוחה 6)

השתתפות בהוצאות בשלוחה 5

ההסכמות ומכתבי ברכה על החיבורים הקודמים נתנו ממרנן ורבנן זצוקללה"ה
ויברלחמ"א:

הגר"ח קניבסקי (מצו"ב), הגר"ם שמרנבוך, הגר"ש דבלצקי, הגר"א גרבוז, הגר"ד
דיסקין, הגר"ב שרייבר, הגר"מ קארפ, הגר"א וייס, הגר"ע פריד, הגר"י פישר, הגר"מ
קסלר, הגר"ח"י מישקובסקי, הגר"ש הכהן גראס, הגר"י רצאבי, הגר"ש זעפרני.

הדברים נכתבו בדרך לימוד ומטרתם לעורר את כותב הדברים לעיון בנושאים הנידונים, ואינם מתיימרים
לשמש כתחליף לפסק הלכה או לפוסקי הלכה, ואין לפסוק הלכה למעשה מתוך הדברים בלא שאלת חכם.

כל מי שיש בידו השגה, בין בתיקון טעות של ממש או בשיקול הדעת, או כל הערת שיפור על ניסוח או
פרט שיכול היה להיכתב טוב יותר - נשמח מאוד לקבל הדברים, על מנת לתקן הדברים במהדרה הבאה,
ותבוא עלינו ברכה, ויהיה בזה זיכוי הרבים.

ואם ח"ו השתרכב לפום ריהטא מה שהיה עדיף לכתוב באופן אחר - הנני להתנצל על כך מראש ולהשתדל

שביחא שאלות המצויות בהלכה

לתקן הדברים להבא, ושנואות מי יבין.

שבוע 1

אדם שקיבל שבת, ונזכר שלא שילם לפועל שסיים עבודתו היום וניקש את משכורתו, מה יעשה

תשובה:

לא יישאל על מה שקיבל שבת, אלא יבקש מאדם אחר שיעביר לפועל את הכסף, ואם אי אפשר שיבקש מהפועל רשות לשלם לו אחר כך.

מקורות: אדם שקיבל שבת ונזכר שיש לו פועל שסיים מלאכתו היום ותבע שכר פעולתו.

יש מי שהורה שיישאל על קבלת השבת וישלם לפועל, אולם מכיון שיש בזה מחלוקת הפוסקים אם אפשר להישאל על זה, ובפרט שיש אומרים שאיסור סחורה בשבת הוא מדברי קבלה, ולהלכה נפסק שספק דברי קבלה לחומרא, וגם אפשר לתקן בקל כדלהלן, לכן עדיף שיאמר לחבירו שיעביר לפועל את הכסף עבורו, ואם אי אפשר יבקש מהפועל למחול על זכות התביעה שיש לו לקבל את הכסף היום לאחר התביעה, ואז לכאורה יהיה דינו כפועל שלא תבע המבואר בשו"ע שאין בו דין ביומו תתן שכרו, וממילא עתה יהיה מותר לו לשלם לאחר שבת.

כל זה בפועל שתבע קודם לכן, אבל פועל שתבע שכרו רק לאחר שקיבל הבעל הבית את השבת, יתכן שאין בכוחו להטיל על בעל הבית חיוב ממוני באמצע שבת, אפי' אם הוא איסור דרבנן, ובפרט שהוא דבר שניתן למחילה (עיין תוס' שבועות ל ע"ב) שכן הפועל יכול למחול לכה"פ מתחילתו שלא לתבוע, ובפרט שיש צדדים בפוסקים שאחר קבלת שבת הוא יום חדש לעניינים מסויימים עיין סימן רמט בסופו, והרי זה כפועל שתובע שכרו בשבת, ובלא זה גם כן הרי הוא כפועל שתובע שכרו בשבת וכמ"ש בב"מ ל ע"א שלא דחינן איסורא מקמי ממונא.

אדם שהפקיר את כלל החצר שלו ואדם אחר ניזוק ממנו האם הוא חייב

למר
ות

שיש אופנים שאדם יתחייב בניזיקין גם על נזיקין שנעשו על ידי חפץ שהוא הפקיר, אך לגבי בעל חי שהפקיר והבעל חי הלך והזיק, אמנם אסור להפקיר בעל חי מזיק, אך במקרה שעבר והפקיר אינו חייב לשלם את נזקיו, ומכל מקום כל אדם שגרם נזק על ידי בעל חי שאינו שלו, ואפילו אדם צד ג' שמעולם הבעל חי לא היה שלו, פטור בדיני אדם, דהיינו שאי אפשר להוציא ממנו ממון בבית דין, אך חייב בדיני שמים.

מקורות: לכבוד הרב טורק שליט"א לגבי השאלה מה הדין באדם שהפקיר בהמה המועדת להזיק.

הנה זה פשוט שאסור להפקיר בעל חי שיכול להזיק, כדאי' בחולין ז ע"ב מפקרנא להו מפשת היזקא עי"ש, ואפי' גרמא יש כאן לענין חיוב בדיני שמים [עי' נר"פ הכונס] כיון שבעל חי דרכו להזיק, וגם מי שאין דרכו להזיק בקרן למאן דאית ליה [עי' ז"ק טו] הכי ואפי' לאו דוקא בשור דאמרי' ביה מרחיקין משור וכו' [פסחים ק"ז ע"ג], אלא מ"מ בשאר הזיקות בודאי דרכו להזיק כגון שן ורגל אפי' כל בעלי חיים.

אבל לגבי חיוב בדיני אדם כשאינו שלו זהו רק בבור שעשאו הכתוב כאילו ברשותו [ז"ק כט ע"ג] ולא בבע"ח כמבואר בסוגי' לגבי שיסה כלבו של חברו בחבירו שפטור מדיני אדם וחייב בדיני שמים [ז"ק כד ע"ג ושו"ע חו"מ סי' שס"ה].

וכן תנן בב"ק ט ע"ב נכסים המיוחדים, ופרש"י שיש להם בעלים לאפוקי דהפקר שאם הזקתי נכסים דהפקר פטור ובגמרא מפרש לה ע"כ.

ובגמ' שם יג ע"ב נכסים המיוחדים למעוטי מאי וכו' במתניתא תנא פרט לנכסי הפקר ה"ד אילימא דנגח תורא דידן לתורא דהפקר מאן תבע ליה אלא דנגח תורא דהפקר לתורא דידן ליזיל וליתיה בשקדם וזכה בו אחר רבינא אמר למעוטי נגח ואח"כ הקדיש נגח ואח"כ הפקיר, תניא נמי הכי וכו' שנאמר והועד בבעליו והמית איש וגו' עד שתהא מיתה והעמדה בדין שוין כאחד וכו' ע"כ.

ובפיה"מ להרמב"ם ב"ק פ"א כתב וז"ל והשלישי שיהו הנכסים שבא מהן הנזק מסויימים ובעליהם מסויים, אבל וכו' או שהפקיר שורו והזיק שאין לו בעלים מסויימים הרי אין חובת תשלומין באותו הנזק, ואם החזיק אחר באותו השור ההפקר שהזיק אחר שהזיק זכה בו כדין כל הפקר ע"כ.

ויעוי' בר"מ ובשו"ע בריש הלכות נזקי ממון [רמב"ם פ"א מנזקי ממון ה"א ושו"ע סי' שפט ס"א]

שביחא שאלות המצוות בהלכה

דמבואר בלשונם שבדבר שיש בו רוח חיים חייב עליו רק אם הוא ברשותו, ועי' שם בספר המפתח מה שציינו שם כמה אחרונים בזה.

וראה חידושי הגר"ב ח"ג סי' א לב"ק מה שדן באריכות בדברי הרמב"ם ובתוך דבריו הזכיר שאם יפקיר השור אפי' אחר ההיזק קודם העמדה בדין יפטר, והוא ע"פ דברי הגמ' הנ"ל.

ולגבי סוגי' דמפקיר נזקיו בהמניח [ז"ק כט ע"א] לגבי נפלה גמלו הדין הוא רק לענין נבילה דגמל אבל גמל חי לא.

ולפ"ז בדינא דכי יפתח איש בור [שמות כא, לג] ולא שור בור [ז"ק יט ע"ב] ה"ה שגם השור בעצמו אינו בור, וצע"ק בב"ק ג ע"ב, ועי' בחי' הגר"ב שם.

ויעוי' בשו"ע סי' שצו ס"ג והוא ע"פ גמ' בר"פ הכונס דמבואר מתוך הדברים שאם גרמו ליסטים נזק ע"י בהמה שאינה שלהם באופן שלא התכוונו לזכות בה ולגוזלה אינם חייבים אלא רק מדיני שמים.

תמצית הדברים אין חיוב בידי אדם בכל כה"ג אבל אסור לעשות כן וחייב בדיני שמים.

ולגבי מדליק בגחלת שאינה שלו הוא שהוא נזקי אש, מחלוקת רש"י ותוס' בב"ק כב ע"א דלפרש"י שם תליא בדעות אם אשו משום חיציו הוא משום ממונו ולהתוס' לכו"ע חייב ולהלכה דקי"ל בשו"ע חו"מ סי' תיח סי"ז כמ"ד אשו משום חיציו גם רש"י שוה להתוס' בזה.

אבן שהביא מהרחוב לשימוש בבית האם היא מוקצה

אם ייחד את האבן לשימוש בבית והצניע אותה לצורך כך ואת הייחוד עשה לפני שבת אין באבן זו איסור מוקצה.

מקורות: או"ח רנט, ב ומשנ"ב.

אדם שלא כיוון בזכרנו לחיים בברכת אבות, האם יצא ידי חובה

נראה שיצא.

מקורות: הארכת בזה בשו"ת עם סגולה.

אדם שכיוון בפסוק פותח את ידיך את המשמעות ולא כל מילה לחוד
האם יצא ידי חובה

נראה שיצא.

מקורות: הארכת בשו"ת עם סגולה.

מי שעשה הבדלה על הכוס לפני שהתפלל תפילת מעריב האם יזכיר
אתה חוננתנו במעריב

כן.

מקורות: משנה ברורה ריש רצד.

האם מותר לבשל בשר חזיר עם חלב לצורך עובר זר נכרי

מותר.

ולענין מראית העין עי' במקורות.

מקורות: משנה חולין קיג, א וטור ושלחן ערוך יו"ד פז וגם להב"ח שיש
חנ"נ בזה לישראל אבל לבשל מותר כדיני איסורי בשר בחלב של
דרבנן דהב"ח מפרש דברי הטור.

ולענין מראית העין הרמ"א בהמשך הסימן שם החמיר, ואמנם הש"ך יצא לחדש לחלק בין
מראית העין של אכילה שבזה יש להקפיד לבין מראית העין של בישול שבזה א"צ
להקפיד, אבל האחרונים כהגרע"א ושאר הנו"כ שם נראה שלא קבלו חידושו של הש"ך
והסכימו לרמ"א שמראית העין נוהג גם בבישול וגם הט"ז שפקפק על הרמ"א מ"מ לדינא
לא זו מפסק הרמ"א, וגם הש"ך גופיה אמר הרי דבריו לדעת הרשב"א לפי מה שהבין
בדברי הרשב"א, וכבר העיר הגרע"א על השו"ע שם מבואר שבתשובה אחרת להרשב"א

שכיחא שאלות המצוות בהלכה

מבואר שלא כמו שהבין הש"ך בדבריו, ובפרט שהפשטות שמראית העין שייך בכל דבר שיש בו מראית העין, כמו שמצינו שגזרו משום מראית העין בהרבה מקומות, ועי' בגמ' דשבת בסוגי' דשוטחן בחמה.

הלכך למעשה יש להזהר במראית עין גם בבישול וכשמבשל דבר כזה צריך שיהיה ניכר שמבשל בשר טמאה, ואם ניכר מתוך הבשר שהוא בשר דבר אחר סגי בזה.

השלמה לנידון אם יש איסור דרבנן בבישול בשר טמאה בחלב

שוב נראה דלדעת הב"ח ביו"ד ריש סי' פז לכאורה אכן סבר דבישול טמאה אסור מדרבנן (ועי' להלן), ומפרש דברי המשנה בחולין קיג דמותרת בבישול רק לענין דאורייתא, אם כי שאר פוסקים לא קבלו דברי הב"ח.

וגם פי' הב"ח צ"ב דהרי מפרש בטור דמ"ש מותר בבישול בהנאה היינו מה"ת, ולפי דברי הב"ח דהטור מיירי רק מדאורייתא א"כ הו"ל להטור לפרש דבחיה ועוף (דהרי גם בהם מיירי) הדין דמותר אף באכילה מדאורייתא בחלב, ואם כי גם לפירוש הב"י שאין איסור דרבנן של בשר בחלב על חלב טמאה כלל ג"כ דברי הטור דחוקין שהזכיר שיש איסור כזה, אבל הדוחק דהב"ח הוא דוחק טובא, ואם נימא דיש איסור מדרבנן של בשר בחלב על טמאה באכילה ואילו בישול והנאה אין כלל לא בהם ולא בחיה ועוף, אם נימא הכי אין בדברי הטור דוחק כלל.

והנה הט"ז בסק"ב בודאי למד בב"ח דאיסור טמאה אינו בבישול עי"ש שחישב לפ"ז הסוגי' בדעת הב"ח, אולם הב"ח יש לכאורה כעין סתירה בדבריו בדבריו לגבי בשר טמאה כתב נפק"מ בדיני האכילה כגון חנ"נ ולא הזכיר שיש נפק"מ לאסרו בבישול, ואילו אח"ז בדיבורו על בשר עוף הזכיר בתוך דבריו ביאורו ברמב"ם דגם בשר טמאה אסורה באכילה, וצ"ל חדא מתרתי או בדעת הרמב"ם קא"ל וליה לא ס"ל אלא לענין בשר עוף בלבד עי"ש (או עכ"פ בדעת הטור אולי לא ס"ל וצלע"ע בזה), או לומר דסובר דבשר טמאה אסור בבישול נמי ומה שתירץ מתחילה נפק"מ בדיני בישול כגון חנ"נ וכיו"ב הוא כעין ולטעמיך להב"י דסובר דאין איסור בישול בטמאה מ"מ מודה דבאכילה אסור מדרבנן.

ובגוף מש"כ הב"י דלא היה לרבנן לאסור בשר טמאה בחלב כיון דבלאו הכי אסור, לכאורה אכתי נפק"מ למי שאכל בשר טמאה בשוגג שיהיה אסור לאכול חלב אחר כך, (ואין לטעון דיהיה אסור משום שירגיש טעם הטמאה באכילת החלב דא"כ אפי' שאר מאכלים יהיה אסור ואפי' לבלוע רוקו, ומ"מ כ"ז צ"ב ג"כ), וכן מי שצריך לאכול בשר טמאה ע"פ רופא שלא יאכל חלב עמו משום שיש בזה איסור אכילת בשר בחלב דרבנן, אבל משמע ליה להב"י דרבנן לא גזרו.

והטעם דהוה פשיטא ליה להב"י דרבנן לא גזרו יש לומר דהוה פשיטא ליה להב"י דלא

שביחא שאלות המצוות בהלכה

חייל איסור דרבנן אדאורייתא (ועי' ש"ך) דכל איסור דרבנן מהותו הוא הרחקה מאיסור דאורייתא, ואפי' לקוברו בין רשעים גמורים לא שייך שיחול איסור דרבנן על דאורייתא, כך היה מקום לבאר.

אולם לשון הב"י עצמו הוא ד"לא אשכחן שיאסרוהו חכמים משום בשר בחלב" ויתכן דקושייתו דבמשנה בחולין קיג שהביא קודם לכן נזכר שמותר בבישול ובהנאה ואם איתא דיש גזירה שנאסרה באכילה באופנים דלעיל א"כ הו"ל למשנה לאסור.

ועוד כתב הב"י "וגם לא היה להם ענין לאסרו מדבריהם אחר שכבר היה אסור ועומד מן התורה משום בשר טמא", ויתכן כוונתו דכל גזירת דרבנן הוא להרחיקו מאיסור כשעדיין לא עבר על האיסור דאורייתא כדי שלא יעבור עליו, אבל כאן דבלאו הכי הבשר עצמו אסור מה"ת א"כ אין צריך לגזור תוספת איסור מדרבנן ויתכן אפי' אם המעשה הנוסף כאן אין בו איסור תורה, וכאן בניד"ד לגבי אכילת חלב אחר הבשר אין לאסרו דכבר עבר איסור באכילת הבשר עצמו, משא"כ בבשר כשרה שלא עבר איסור באכילת הבשר אסרו חכמים לאכול חלב אח"כ כדי שלא יבוא לאכול בשר שנתבשל עם החלב.

האם מותר לשתות קפה לפני שמגישים אוכל לבעלי החיים שבבית?

מותר.
מקורות:

יעוי' במשנ"ב שלגבי שתיה אין קדימה לבעלי החיים לפני האדם.

ומ"מ יש אחרונים שלא כתבו כהמשנ"ב בזה.

האם מותר לתת לפריילנסר גוי לבצע עבודה באתר של ישראל באופן שהגוי ימשיך את העבודה בשבת

שהגוי עושה עבודה באתר חי של ישראל בשבת והדבר נראה שבאמצע שבת נוצרו שינויים באתר בידי אדם יש בזה בעיה, עיין סימן רנב, ג וסימן רמד, ד.

במקרה

הילד שלי מצא סידור על הגדר עם סימן והביא אותו הביתה מה לעשות

היה

אסור לקחת את זה משם מכיוון שכל דבר שמונח בצורה שאנשים רגילים להניח צריך לחכות שמי שהניח את זה יבוא לקחת אבל כרגע שהילד לקח את זה הדין הוא שמכיוון שהיה סימן על הסידור לכן צריך להכריז.

והנידון כאן לא קשור לדיני קטן שהזיק מכיון שזה כרגע באפשרות של ההורים לשמור על זה ולהכריז על זה לכן נחשב כהשבת אבידה לגביהם לשמור על זה לטובת האובד.

= (https://. =

(com/he

האם מותר לקנות מוצרים בהקפה מחנות שפתוחה בשבת

**במק
רה**

הזה שהוא קונה בשבת מוצרים מחנות של מי שלא שומר שבת, צריך לשים לב לתנאים נוספים, מלבד התנאים שהתבארו בתשובה הקודמת [ד"ה האם מותר לקחת מצרכים בשבת ממני שמוכר מצרכים ולשלם אחרי שבת], - יש לשים לב שהוא לא גורם שום איסור שהמוכר יעשה בגללו, כגון רישום המוצר בכל אופן שיהיה, הזמנת ואספקת מוצר וכדומה, העסקת עובד בתשלום באופן האסור, וכן יש לשים לב שהמוצרים שהוא לוקח לא יהיה איסור מוקצה או נולד או נתלש בשבת או מעשי שבת.

האם מותר לקחת מצרכים בשבת ממני שמוכר מצרכים ולשלם אחרי שבת

אם

הוא נזהר שלא לדבר על מחירים ולא לדבר על מידת נפח או משקל של המצרכים, אז מותר לפי כל השיטות ורק יזהר כשהוא מזכיר את הכמות המספרית של המצרכים שלא לעשות חשבון של כמות, למשל כמות ועוד כמות יוצא כך וכך .

אבל אם הוא לא נזהר בכל זה הוא נכנס לבעיות הלכתיות.

אשה בטיול לא מצליחה להוציא את הטבעת האם היא יכולה ליטול ידיים

והטבעת עצמה רפויה רק שלא מצליחה להוציא אותה יש להחשיב המצב כמצב של בדיעבד ולכן אפשר ליטול כך ידיים לסעודה, ויש לשים לב עכ"פ באופן זה שיש להקפיד ליטול לפחות רביעית מים (גם במקרה שהיה כשר בלא רביעית במקרה רגיל, ונושא זה של מתי יש צורך ברביעית הוא נושא נפרד ונרחב).

**במי
דה**

מקורות:

מבואר במשנ"ב סי' קסא סקי"ט שבדיעבד אפשר להקל כשהטבעת רפויה, והוא ששפך רביעית בפעם אחת, ומכיון שכאן הוא בדיעבד שאי אפשר להוציא את הטבעת מהיד יש לסמוך על זה דהכלל בפוסקים בכ"מ שכל שעת הדחק כדיעבד דמי, ובפרט שמבואר בפוסקים שמעיקר הדין מותר אם הטבעת רפויה מותר ורק מחמירים מאחר שאין אנו בקיאים מה נקרא רפוי, ובכה"ג מצינו בעניינים אחרים שאמרו בהם שיש להחמיר בהם משום שאין אנו בקיאים שבמקום הפסד מרובה התירו מה שנוהגין להחמיר מחמת כשאין בקיאים (במקום שלולי המנהג היינו מקילים), כמו בהל' שחיטה בעניינים אחרים ואכמ"ל, וכאן אמנם אינו הפסד מרובה אבל בדיעבד יש להקל וכנ"ל בדברי המשנ"ב, ויש להוסיף עוד דברמ"א שם ס"ג מבואר שכאן המנהג הוא להקל ורק שלמעשה כ' שיש להחמיר (היינו לכתחילה במקום שאפשר וכנ"ל בדברי המשנ"ב שבדיעבד יש להקל), ובפרט דקי"ל שכל ספק נט"י טהור, ואע"ד דלא אמרי' לזה בכל דוכתי מ"מ במקום שמעיקר הדין כשר והוא דיעבד ושעת הדחק בודאי שיש להקל.

האם מותר להזמין עבודה מפרילנסר גוי אם הוא עלול לעשות את העבודה בשבת

ומדובר גרפיקה וכדומה שמשלמים לפי העבודה וזה לא עבודה שניכר עליה שהיא בשביל יהודי, מותר.

**במי
דה**

במידה ומדובר בתשלום לפי זמן עבודה, יש לפנות למורה הוראה, מכיוון שהתשובה עשויה להשתנות לפי פרטי המקרה.

<https://www.he>

(com/he

האם מותר לאשה להסיר את שיער הפנים בחול המועד

וזה לא בכלל איסור תספורת.

מקורות: כן מוכח בשו"ע הל' חוה"מ.

מותר

על מה יש לשוב בתשובה אחר הפרעות של שמחת תורה תשפ"ד

ברמב"ם הל' תעניות והובא במשנ"ב שכשיש צרות צריך לפשפש במעשים ולחזור בתשובה, וכן הוא בברכות ה' ע"א אם רואה אדם שייסורין באין עליו יפשפש במעשיו.

**מבו
אר**

כמובן שאינו מתחום אפשרותינו לדעת כל חשבונות שמיים אבל אם נתמקד בחטאים המיוחדים לדורינו ולתקופתנו הרי שבכללם מרידת אנשי השמאל בגלוי בחוצפה במלכות שמיים וכן נזקי האינטרנט שהם דברים שנתחדשו ממש בדור הזה ומתרחבים ומתחדשים מזמן לזמן.

האם מכריזים בשמחת תורה להגיד מוריד הגשם לפני מוסף

הרווח בפוסקים ובארץ ישראל להכריז על הגשם או להגיד את תפילת הגשם לפני מוסף שהוא נחשב גם כמו הכרזה, ואמנם היו גדולים שבמניין שלהם לא נהגו להכריז לפני מוסף ויתכן שזאת היה על דעתם (ויתכן שלא).

**המנ
הג**

בכל מקרה מי שמתפלל במקום שמכריזים צריך להזכיר בתפילת לחש ומי שמתפלל במקום שלא מכריזים לא יזכיר בתפילת לחש.

איזה שיר של יום אומרים השנה בשמחת תורה שחל להיות בשבת

ששיר של שבת דוחה שיר של יום של יום טוב (ראה מעש"ר).

מנהגנ
ר

האם אפשר לקרוא את קריאת שמע על המיטה כמה פעמים

לעשות כן כדי להירדם מתוך קריאת שמע (רמ"א או"ח סי' רלט ס"א), וראוי להחמיר שבפעם השניה לא יחזור שוב על פסוק ראשון שלא יראה כמי שמתכוון לשני רשויות (משנ"ב שם סק"ז בשם החי"א, וראה עוד שו"ע סי' סא ס"י ומשנ"ב ס"ק כד וכה).

מצור
ה

האם מותר לילדים בשבת לשחק במשחק שיש בו כסף משחק

מותר מכיוון שלא מדובר בכסף אמיתי.

כך כתב בספר אור לציון, וכ"כ הגרשז"א אולם לד' הגרנ"ק שאף שמצד הדין מותר ראוי שלא להרגילם בזה עי"ש.

מקורות:

האם אפשר לצאת ידי חובה בסוכה שיש בסביבתה עכברים

שמצב כזה מפריע לו, שזה כולל את רוב האנשים, אינו יוצא ידי חובה בסוכה כזו אם אינה מוגנת הרמטית מן העכברים, וגם אסור לו לבנות סוכה מלכתחילה במקום כזה.

אדם

מקורות:

שלו' רב וכט"ס

הגיעני מכתבו בעניין עשיית סוכה במקום של עכברים וכידוע שכבר נתפרסמו כמה פסקים של גדולי הוראה בענין, ואין צריך לדידי ודכוותי.

ומ"מ מאחר ומזכני כת"ר לכתוב חלקי בזה אשוב על עיקרי הדברים שנתבארו בדברי הפוסקים בזה.

ואיני נכנס כאן לדון במציאות על אילו מקומות ספציפיים מה ההגדרה ההלכתית של כל

שביחא שאלות המצוות בהלכה

מקום ומקום, אלא הנידון הוא כללי מה הדין באופן שידוע שיש עכברים שכיחים במקום שסביבות הסוכה ומטבעם עשויים ועלולים העכברים להיכנס לסוכה, ובמקומות שהגדרתם מסופקת יש לדון וללמוד בכל דבר ודבר לגופו.

והנה זה ברור שעכבר הוא בעל חי מאוס בעיני האנשים כיום ואצל סתם בני אדם שבזמנינו יתרחקו משהות בחברת עכבר והרבה בני אדם לא יסכימו לאכול בחברת בעל חי זה, ואילו ללון בחברתו עכ"פ ביודעין קשה למצוא מי שלא יהיה אכפת ליה מזה.

וממילא יש לדמותו למה שנזכר בגמ' סוכה כ"ו לענין בקי שהוא מצטער ופטור מן הסוכה, וכן בשו"ע סי' תר"מ ס"ג נזכר זבובים ופרעושים והיינו הך, ואין לטעון שפטור מצטער הוא רק באופן שסובל בכל רגע אלא גם בסבל מזדמן כל שהסביבה אינה בטוחה והסבל מצוי, יעוי' ברמ"א מ"ש לענין גנבים, (וע"ע בגמ' לענין שומרי פרדסים דשייך קצת לענין זה).

ואין זה רק להר"ן שסובר שיכול אדם להצטער בדבר שאין דרך להצטער הובא בסי' תר"מ בביאור הלכה ד"ה אלא, אלא גם להחולקין על סברת הר"ן, ובפרט כאן דברור שדרך אניני הדעת להצטער בזה, ודין אניני דעת הוא מדינא דגמ' ועי' במשנ"ב סק"ט.

ומ"מ מי שאומר שאין מפריע לו כלל עכברים בזה פשיטא שאין בזה פטור מצטער, ולענין מי שאומר שאינו חושש שיכנסו עכברים ולכן אין מפריע לו, יש לדמותו לענין מי שאינו חושש מפני גנבים במקום שמצויין גנבים, ועי' בנו"כ סי' תר"מ ס"ד.

ומ"מ פטור מצטער אינו מתיר מלכתחילה לבנות סוכה באופן שייפטר כשהוא מצטער כמבואר בשו"ע סי' תר"מ ס"ד, ופרטי הדינים עי' עוד ברמ"א ומשנ"ב שם.

ויש לשים לב דפטור מצטער נאמר לא רק לקולא אלא גם לחומרא ולא רק בלילה ראשונה אלא גם שאר לילות, דלענין מצטער בלילה הראשונה דינו משתנים לחומרא ולחומרא דחומרא, שגם אם יחמיר ויקיים הסעודה בסוכה זו, לא ייפטר מדינא לאכול שוב בסוכה שאינו מצטער בה, עי' סי' תלט ס"ה, ומשנ"ב שם, ולא רק מצד שאכל מחוץ לסוכה, ולכן יש להימנע מסוכה כזו לגמרי בסעודת לילה ראשונה ולענין המוותר ומקיים סוכה כזו בשאר לילות בכל גוני אין בזה מצוה, ולענין האם עובר איסור, תלוי אם פשע במצב ועי' סי' תר"מ ס"ד כנ"ל.

ומ"מ אי אפשר לפסול מכל וכל סוכה זו גם כשאין סוכה אחרת כלל, אם זו סוכה שיכול לאכול שם, משום שנכנסים בזה לנידון על סוכה שראויה לאכילה ואינה ראויה לשינה, עי' בסי' תר"מ במשנ"ב סק"כ ובביכורי יעקב ובשאר נו"כ שם ואכמ"ל, ויש לדון בהגדרת סוכה זו לענין אכילה, ומשתנה מאדם לאדם, אבל אדם שמקפיד יכול לטעון שמקפיד גם על אכילה מכיון שכך דרך הרבה בני אדם להקפיד, ועי' מה שכתבתי לעיל סביב דברי הר"ן.

שכיחא שאלות המצויות בהלכה

ולאשכיב קטנים ביותר במקום עכברים אם המציאות בזה שיש סכנה, א"כ איסורא נמי איכא משום סכנה כמו שכבר היה מעשה בזה, וצל"ב המציאות בזה ואפי' בגדול כשהוא ישן במקום כזה אם יש סכנה בזה.

וראיתי בשם הגר"ע פריד שליט"א שהזכיר דלפ"ז מי שיש לו סוכה כזו צריך להוציא עד חומש נכסיו כדי לבנות סוכה שתהיה כשרה כדין, כיון שבלא זה אינה כשרה, והביא שם עצה לאטום לגמרי את הסוכה באופן שלא יהא חשש כלל לחדירת עכברים למקום, וראוי ורצוי להציע הרעיון לחברות המשווקות סוכות להרכבה, שיוכלו לבדוק אפשר ייצור ושיווק סוכה כזו שאטומה באופן שאין חשש כניסת עכברים כלל.

לסיכום סוכה שעלולים עכברים להיכנס בה יש בה חשש מהותי להשתמש בה בסוכות בין בלילה ראשונה ובין בשאר לילות, ובין באכילה ובין בשינה, ובחלק מהדברים החשש הוא מעיקר הדין, אלא אם כן אין מפריע לו לאכול ולישון בסביבת עכברים שאז מותר בזה.

אין לפסוק הלכה למעשה מתוך הדברים ללא שאלת חכם.

אין התחייבות להשיב לכל שאלה המתקבלת, עקב העומס.

לתמיכה בהוצאות המערכת ניתן באמצעות כרטיס אשראי בקו שכיחא 03-6703-111 שלוחה 5